

VIETOKŪRA

„SAVO VIETĄ ATRANDANT: TYRIMŲ ĮŽVALGOS“

Vietokūros ir kūrybinių meninių metodų taikymas kaimo vietovėse,
siekiant stiprinti demokratines vertybes vietos bendruomenėse

Iššūkiai, su kuriais
susiduriama įtraukiant
jaunimą

Jaunimo balsai:
įžvalgos iš empatijos
žemėlapis

Jaunimo darbuotojų
gebėjimų stiprinimo
poreikiai

Bendradarbiavimo
dinamika

APIE PROJEKTĄ:

Projektas „Savo vietą atrandant“, oficialiai pavadintas „Jaunimo darbuotojų gebėjimų stiprinimas taikant dalyvaujamą vietokūrą ir kūrybinių menų metodus kaimo vietovėse kaip priemonę demokratinėms vertybėms ugdyti vietos lygmeniu“. Projektas finansuojamas pagal „Erasmus+“ programą, Europos Sąjungos lėšomis.

Projekto „Savo vietą atrandant“ tikslas – įgalinti jaunimo darbuotojus ir jaunus žmones įsitraukti į dalyvaujamą vietokūrą ir kūrybinių menų metodų taikymą. Šis metodas sukurtas siekiant puoselėti demokratinės vertybes kaimo bendruomenėse.

APIE KĄ YRA ATASKAITA?

Ši infografika apibendrina pagrindines išvadas iš vietos aljanso kūrimo ir išsamaus poreikių vertinimo tyrimo, kurį atliko partnerių organizacijos FACK, APICE, SDA ir VKC. Tyrimas buvo vykdomas internetu ir apėmė 20 interviu su dalyviais iš keturių šalių: Lietuvos, Turkijos, Italijos ir Vokietijos. Papildomai, buvo surengta viena tarptautinė nuotolinė diskusijų grupė, kurioje dalyvavo 24 asmenys.

Tyrimo tikslas - įsigilinti į iššūkius ir galimybes, susijusius su demokratinėms vertybėms stiprinimu vietos lygmeniu per dalyvaujamą vietokūrą, ypač kaimo kontekste.

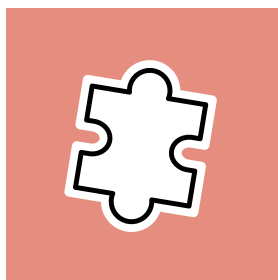
KAS YRA DALYVAUJAMOJI VIETOKŪRA?

Dalyvaujamoji vietokūra apibrėžiama kaip procesas, kuris aktyviai įtraukia bendruomenės narius į savo aplinkos formavimą. Toks įsitraukimas natūraliai skatina demokratiškas vertybių ugdymą, puoselėja atvirą dialogą, kolektyvinį sprendimų priėmimą ir bendrą atsakomybę.

Įtraukiant bendruomenę per šį procesą, gyventojai prisideda savo žiniomis, kūrybiškumu ir lūkesčiais prie viešųjų erdvių vystymo, taip stiprindami bendruomenės darną, skaidrumą, tarpusavio pagarbą ir pilietinį įsitraukimą - visus esminius klestinčios demokratijos elementus.

SUPRANTANT JAUNIMĄ: IŠŠŪKIAI IR PERSPEKTYVOS

Tarpvalstybinė analizė atskleidžia kelias plačiai paplitusias kliūtis, trukdančias jaunimui dalyvauti demokratinuose procesuose ir vietokūros iniciatyvose. Šie iššūkiai nėra pavienės problemos – jie sudaro sudėtingą tinklą, kuriame kiekviena kliūtis stiprina kitas, taip sukurdamą savaimę besitęsiantį ciklą.

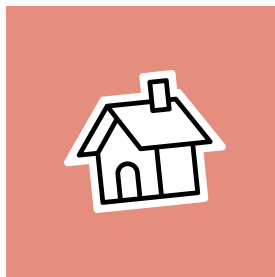
Nepasitikėjimas institucijomis ir sistemomis: plačiai paplitęs skepticizmas viešųjų institucijų atžvilgiu tampa reikšminga kliūtimi.

Turkijoje ir Italijoje šis nepasitikėjimas kyla dėl sisteminės korupcijos, organizuoto nusikalstamumo ir istorinės politinės nestabilumo. Lietuvoje valdžios institucijų dėmesio stoka kaimo vietovėms praeityje pakirto pasitikėjimą valdymu, o Vokietijos jaunimas išreiškia nusivylimą biurokratija ir menkai jaučiamą savo įtaką sprendimų priėmimui.

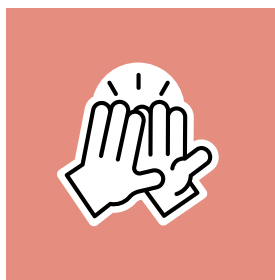
Socialiniai ir kultūriniai skirtumai: socialinė fragmentacija yra dažna problema, kuri pasireiškia kartų konflikto.

Lietuvoje, Italijoje ir Vokietijoje vyresni bendruomenių nariai dažnai priešinasi jaunimui skirtoms iniciatyvoms, jas laikydami nereikšmingomis arba trikdančiomis. Turkijoje kultūriniai kodai ir amžiaus diskriminacija marginalizuoja jaunimą, ypač turintį kelių tapatybių sankirtą, dar labiau ribodami jų dalyvavimą demokratinuose procesuose.

Prieinamų viešųjų erdvių trūkumas: nėra įtraukiančių erdvių, kuriose jaunimas galėtų rinktis, save išreikšti ir

įsitraukti į demokratines veiklas - tai nuolatinė problema. Pavyzdžiai: Turkijos „suskaitytos miesto salos“, Italijos menkai išnaudojamos viešosios aikštės ir Vokietijos uždarytos mokyklos. Tinkamų fizinių erdvių trūkumas riboja bendruomenių kūrimąsi ir aktyvią pilietinę veiklą.

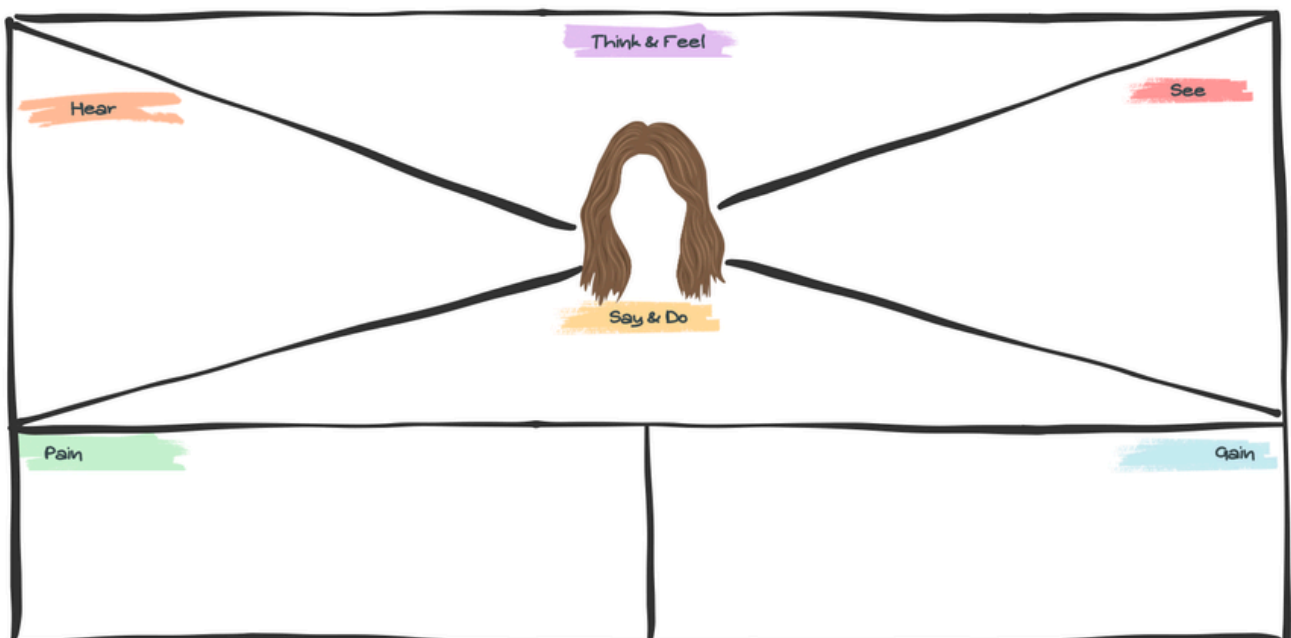
Pilietinio įsitraukimo kliūtys: biurokratinės užkardos trukdo jaunimui kurti arba prisijungti prie pilietinių iniciatyvų.

Turkijoje sudėtingų teisinių sistemų narpliojimas, siekiant įsteigti asociacijas, atgraso jaunimą nuo dalyvavimo. Panašiai ir Lietuvoje ribota bendruomeninio įsitraukimo infrastruktūra palieka jaunus žmones be galimybių prisijungti.

Kartų nuovargis ir menka motyvacija: apatija demokratiniam dalyvavimui yra pasikartojanti problema.

Ši nuostata ypač ryški Italijoje, kur mažėja jaunimo aktyvizmas, ir Vokietijoje, kur demotyvuojančios visuomeninės nuostatos slopina įsitraukimą.

JAUNIMO BALSAI: IŽVALGOS IŠ EMPATIJOS ŽEMĖLAPIO

Empatijos žemėlapis įrankis buvo pasitelktas siekiant giliau suprasti jaunų žmonių santykį su viešosiomis erdvėmis jų vietos bendruomenėse. Ši metodika buvo skirta nustatyti konkrečius poreikius, kuriuos galėtų atliepti vietokūros veiklos. Interviu metu, kalbant apie pasirinktą erdvę jų bendruomenėje, respondentų buvo klausama, ką jie „galvoja ir jaučia“, „girdi“, „mato“, „sako ir daro“, taip pat kokius „skausmus“ ir „naudą“ sieja su ta erdve.

ITALIJA

Italijoje jaunimo empatijos žemėlapių dėmesys telkėsi į dvi erdves, kurios dar nėra atviros visuomenei, tačiau jaunimo yra matomos kaip turinčios didelį potencialą tapti bendruomenės erdvėmis.

Pirmoji – Jaunimo centras Galleria Zaffino – anksčiau buvo drabužių parduotuvė, konfiskuota iš mafijos. APICE, bendradarbiaujant su Reggio Kalabrijos savivaldybe, paversta pirmuoju savivaldybės jaunimo centru.

Antroji – Casetta dei Giovani Bocale – tai apleistas ir sugriuvęs namas, šeimos padovanotas bažnyčiai. Vėliau bažnyčia jį pasiūlė bendruomenei. Šiuo metu šis pastatas yra atstatomas APICE vykdomos viešojo projekto iniciatyvos dėka.

Abiem atvejais jauni žmonės išreiškė didelį entuziazmą dėl šių projektų ir jų potencialo atnešti daug naudos vietos bendruomenėms.

Kalbant apie Jaunimo centrą Galleria Zaffino, atsakydamas į empatijos žemėlapiu klausimą „Ką matai?“, vienas jaunuolis jį apibūdino taip: „labai nauja ir gerai įrengta erdvė, spalvinga, sukurta atliepti įvairius jaunimo poreikius, su šauniais baldais, erdvėmis bendradarbiavimui, kūrybai ir paprasčiausiai bendram laikui kartu. Tačiau ji tuščia ir be šviesų, nes yra uždaryta.“

Atsakydamas į klausimą „Ką galvoji ir jauti?“, tas pats jaunuolis įvardijo įvairius jausmus – nuo pykčio iki nuostabos ir šoko – dėl to, kad ši erdvė vis dar uždaryta ir neprieinama visuomenei.

Panašiai jaunuolis, kalbėjęs apie Casetta dei Giovani Bocale, buvo pozityviai nusiteikęs šios vietos atžvilgiu, sakydamas: „Žmonės apie ją galvoja su kibirkštėle akyse, nes labai laukia renovacijos.“ Tačiau, kaip ir kitas jaunuolis, jis išreiškė nusivylimą dėl „labai lėto renovacijos proceso, kurį stabdo biurokratija“.

VOKIETIJA

Vokietijoje empatijos žemėlapius užpildė trys jaunuoliai. Du iš jų daugiausia dėmesio skyrė Altenburgo miestui ir jo viešosioms erdvėms, o vienas jaunuolis atidžiau analizavo riedlenčių parką.

Kalbėdami apie miestą, jaunuoliai jį apibūdino kaip saugią ir patogią vietą, kur yra tam tikrų galimybių susiburti visuomenei, tačiau jie taip pat mato neišnaudotą potencialą labiau įtraukiančioms, jaunimui skirtoms erdvėms. Abu skirtingais būdais pabrėžė, kad miestas nepakankamai atsižvelgia į jaunimo poreikius. Vienas jaunuolis akcentavo triukšmo skundų ir policijos įsikišimų istoriją vienoje iš lauko erdvių, kur renkasi jaunimas. Kitas išreiškė nusivylimą dėl mažos parduotuvių pasiūlos, skirtos būtent jaunimui, todėl jai ir jos draugams tenka vykti į didesnius miestus.

Kalbėdamas apie riedlenčių parką, kitas jaunuolis jį apibūdino kaip „gyvybingą ir energingą“ jaunimo erdvę, kuri laikoma „jaunimo kultūros simboliu“ Altenburge. Jo nuomone, riedlenčių parkas turi daug potencialo tapti labiau įtraukiu visai bendruomenei – rengiant renginius ir dirbtuves bei paverčiant jį daugiafunkce erdve, neapsiribojančia vien riedlenčių sportu.

LIETUVA

Lietuvoje du jaunuoliai interviu metu užpildė empatijos žemėlapius. Vienas daugiausia dėmesio skyrė Merkinės miesteliui, o kitas kalbėjo apie savo gimtąjį miestą – Varėną. Abu aptarė konkrečias viešąsias erdves, tokias kaip kultūros centrai ar atvira jaunimo erdvė Varėnoje.

Kalbėdamas apie Merkinę, pirmasis respondentas apibūdino situaciją, kai jaunimas dažnai būna išstumiamas iš

renginių ir viešųjų erdvių. Ji pasakojo apie vietos bendruomenės pasipriešinimą jaunimui skirtų renginių organizavimui kultūros centre bei apie neigiamas jaunų žmonių patirtis - kai kurie kultūros centro darbuotojai privertė juos pasijusti nelaukiamais.

„Įtrauktis nėra pakankamai skatinama, jaunimas nėra įtraukiamas ar kviečiamas į viešąsias erdves. Kultūros centras dažnai būna užrakintas arba nepakankamai atviras. Kartais net neaišku, ar jis iš tikrųjų prieinamas ir kviečiantis visuomenę naudotis.“

„Kai kurie darbuotojai nebuvo svetingi jaunimui. Dažnai renginiai būna skirti vyresniems žmonėms, o kai kurie bendruomenės nariai priešinasi jaunimui skirtiems renginiams.“

Nepaisant šių neigiamų patirčių, respondentė išreiškė šiltus jausmus kultūros centrui ir sakė, kad ji pati ir bendruomenė „jaučiasi čia kaip namuose“. Jos nuomone, kultūros centre yra didelis poreikis jaunimui skirtos erdvės, ir jei pavyktų įveikti minėtas problemas, tokia erdvė galėtų atsirasti.

Antrasis respondentas kalbėdamas apie savo patirtį kaip jaunuolio Varėnoje taip pat įvardijo panašias problemas. Jis pasakojo, kad jis ir kiti jauni žmonės kultūros centre jautėsi nelaukiami dėl vieno darbuotojo elgesio. Vis dėlto, jis taip pat paminėjo, kad tai yra vieta, kurioje jis kartais mėgsta susitikti su draugais ir kur dažnai vyksta jaunimui skirti renginiai.

Kalbėdamas apie „Atvirą jaunimo centrą“ Varėnoje, respondentas apibūdino erdvę, į kurią jis ir jo draugai niekada nenori eiti, nes ji nuolat užimta tam tikros jaunimo grupės, kuri nėra svetinga kitiems. Pasak jo, ši grupė dominuoja erdvėje ir naudoja ją tik vaizdo žaidimams. Dėl to jis mano, kad ši erdvė yra iššvaistyta galimybe ir galėtų geriau atliepti platesnės jaunimo bendruomenės poreikius.

TURKIJA

Turkijoje jaunuolių užpildyti empatijos žemėlapiai buvo susiję su bendruomenės erdve, vadinama 100.yıl House. Vienas respondentas šią vietą vertino itin pozityviai, o kitas turėjo kitokių jausmų. Pirmasis entuziastingai kalbėjo apie centro siūlomą įvairių paslaugų įvairovę bei tai, kaip jis skatina įtrauktį ir demokratiją.

„Valgykla yra daugiausiai aptariamas šios erdvės aspektas. Nemokamų maitinimo paslaugų teikimas daro ją itin patrauklią ir prieinamą, ypač tiems, kurie turi ribotas ekonomines galimybes. Tai esminė savybė, kuri pritraukia dėmesį net tų žmonių, kurie galbūt nesinaudoja kitomis veiklomis šioje erdvėje. Mokymosi salės yra dar viena funkcija, sulaukianti dėmesio. Šios erdvės yra svarbios studentams.“

Jis tęsė: „Manau, kad tai nuostabi vieta. Labai graži koncepcija. Tai koncepcija, kurią turėtų įgyvendinti visos vietos valdžios institucijos Turkijoje. Čia yra odontologas, kavinė, suoliukai prie pastato, meno erdvės – manau, kad tai yra pavyzdys visose srityse. Tai vienas iš demokratijos ramsčių. Sukurta įvairių edukacinių ir kultūrinių erdvių. Manau, kad viešosios erdvės turėtų būti kuriamos būtent taip.“

Respondentas taip pat paminėjo, kad šiame centre dar yra neišnaudoto potencialo, atkreipdamas dėmesį į sodą, kuris nėra naudojamas, bet galėtų tapti papildoma bendruomenės susibūrimų vieta.

Tuo tarpu antrasis respondentas, priklausantis NEET jaunimo grupei, tą pačią erdvę vertino visiškai kitaip: „Kai praėinu pro šalį, nejaučiu, kad tai priklauso man ar kad aš priklausau jai... Aš nesinaudoju šia erdve, nes neturiu jokios informacijos ir jokio supratimo apie ją. Net nežinau, kokią naudą galėčiau gauti.“

Šis respondentas taip pat matė didelį erdvės potencialą, tačiau išreiškė nusivylimą dėl nepakankamai svetingo personalo bei riboto veiklų prieinamumo.

JAUNIMO DARBUOTOJŲ MATOMOS KLIŪTYS IR POREIKIAI

LIETUVA

Jaunimo darbuotojai įvardijo daugybę kliūčių, kurios, jų manymu, trukdo žmonėms naudotis viešosiomis erdvėmis ir apskritai įsitraukti į bendruomenines veiklas jose.

Vienas respondentas išskyrė „uždarą požiūrį“ į viešąsias institucijas, kylantį iš daugelį metų patirtų valstybės aplaidumo, socialinės bei geografinės izoliacijos. Tai lėmė pasitikėjimo stoką ir tikėjimo valdžia, demokratiniiais procesais, pilietiniu įsitraukimu bei viešosiomis institucijomis praradimą. Ši tema nuolat kartojosi per visus interviu Lietuvoje ir atskleidė bendrą kultūrinę kliūtį bendruomenės įsitraukimui į viešąsias erdves bei įtraukties ir demokratijos vertybių skatinimo procesus.

Taip pat buvo pabrėžta, kad visuomenei trūksta struktūros ir informacijos, susijusios su įtraukties ir demokratinų vertybių skatinimu viešosiose erdvėse ir tai dar labiau apsunkina įsitraukimą. Vienas respondentas išskyrė nepakankamas investicijas į kaimo viešąsias erdves. Jo manymu, šios erdvės tampa netinkamos ir nepritaikytos savo paskirčiai.

Visuose interviu bendrai įvardyta kliūtis buvo nepakankamas transporto prieinamumas kaimo bendruomenėse, apsunkinantis žmonių galimybes keliauti. Kita minėta kliūtis – pernelyg didelė biurokratija, su kuria susiduriama bandant renovuoti senuosius pastatus. Dažnai kyla poreikis pritaikyti pastatus geresniam prieinamumui, tačiau biurokratiniai procesai reikalauja didžiulių laiko ir energijos sąnaudų.

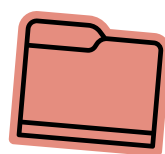
SANTRAUKA:

Kultūrinės kliūtys: „uždaras požiūris“, kylantis iš socialinės ir geografinės izoliacijos bei pasitikėjimo viešosiomis institucijomis, demokratiniiais procesais ir pilietiniu įsitraukimu stokos.

Infrastruktūros problemos: nepakankamos investicijos į viešąsias erdves ir prastas transporto prieinamumas kaimo vietovėse.

Biurokratija: daug laiko reikalaujantys administraciniai procesai trukdo pastatų renovacijai ir prieinamumo gerinimui.

Jaunimo įsitraukimo iššūkiai: menkas dėmesys pilietiniam ugdymui ir demokratinėms vertybėms bei akivaizdus tinkamų socialinių įgūdžių trūkumas.

ITALIJA

Kaip ir Lietuvoje, respondentai pabrėžė kliūtis, būdingas kaimo bendruomenėms. Pavyzdžiui, prasta infrastruktūra ir ribotas prieinamumas dėl viešojo transporto stokos. Tačiau Italijoje egzistuoja ir keletas unikalių, tik šiai šaliai būdingų kliūčių. Dėl jų čia juntamas rimtas nepasitikėjimas viešosiomis institucijomis ir demokratija, nes

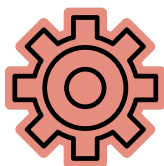
organizuoto nusikalstamumo paplitimas, yra tiek įsigalėjęs, kad prasiskverbė į visą sistemą ir kelia rimtas problemas. Dėl to bendruomenės nariai nebenori investuoti į šią teritoriją ir verčiau pasirenka išgyventi savarankiškai. Organizuoto nusikalstamumo klausimas buvo viena iš pagrindinių kliūčių, nuolat išryškėjusių interviu metu.

Kita kliūtis, kurią paminėjo vienas respondentas, yra mažų miestelių ir savivaldybių problema. Kai kaimo regionuose egzistuoja daug mažų savivaldybių, turinčių mažiau nei 1000 gyventojų, jos sunkiai išlaiko reikšmingumą, nesulaukia dėmesio ar investicijų.

SANTRAUKA:

Jaunimo įsitraukimas:
sunkumai pritraukti jaunimą dėl griežtų, iš anksto sudarytų tvarkaraščių, kurie neprisitaiko prie jų poreikių ir jaunimui atrodo atstumiantys.

Infrastruktūra ir transportas:
nepakankamas transporto prieinamumas ir prasta kaimo infrastruktūra.

Pasitikėjimo institucijomis problemos:
organizuoto nusikalstamumo paplitimas ir savivaldybių neatsparumas jo įtakai griauna pasitikėjimą demokratija ir viešosiomis institucijomis.

Mažos savivaldybės:
miestai ir savivaldybės yra mažos ir suskaidytos, todėl sulaukia ribotų investicijų ir sunkiai išlaiko savo reikšmingumą.

VOKIETIJA

Vokietijoje viena iš identifikuočių kliūčių buvo nutrūkę santykiai tarp vietos valdžios ir jaunimo. Vieno respondento nuomone, vietos valdžia nėra linkusi remti ar bendradarbiauti su vietos jaunimu. Jauni žmonės nėra palankiai vertinami nei vietos bendruomenės, nei sprendimų priėmėjų, todėl jų iniciatyvoms ir poreikiams neskiriama pakankamai dėmesio ar investicijų.

Tai lemia jaunimo nenorą įsitraukti. Toks socialinis atotrūkis prisideda prie jaunimo migracijos iš kaimo vietovių, tokių kaip Altenburgas. Dėl to atsiranda demografinė stagnacija, mažėja inovacijų, o likęs jaunimas jaučiasi bejėgis. Konservatyvių ir kraštutinių dešiniųjų ideologijų augimas kuria įtampą ir mažina įtraukių erdvių prieinamumą. Tai ypač paveikia tautines mažumas, migrantus ir LGBTQ+ asmenis ir dar labiau gilina tarpusavio nepasitenkinimą.

SANTRAUKA:

Jaunimo ir valdžios santykiai:

silpnas vietos valdžios bendradarbiavimas su jaunimu, jauni žmonės jaučiasi neįvertinti ir nepalaikomi.

Požiūrio problemos:

neigiamos bendruomenės nuostatos jaunimo atžvilgiu slopina jų įsitraukimą.

Ideologiniai ir socialiniai susiskaldymai:

augančios kraštutinių dešiniųjų ideologijos kuria įtampą ir atskirtį su marginalizuotoms bendruomenėms, dar labiau gilindamos socialinį susiskaldymą.

Ekonominės ir demografinės problemos:

jaunimo migracija iš kaimo vietovių skatina stagnaciją, silpnina inovacijas ir palieka likusį jaunimą besijaučiantį bejėgi.

TURKIJA

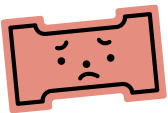
Respondentai iš Turkijos įvardijo daugybę kliūčių, su kuriomis žmonės susiduria naudodamiesi viešosiomis erdvėmis. Pagrindinės temos, kurios išryškėjo, buvo politinės problemos, tam tikrų grupių marginalizacija ir stigmatizacija, saugumo trūkumas bei diskriminacija.

Daugeliui visuomenės grupių kyla įvairių kliūčių naudotis viešosiomis erdvėmis. Pavyzdžiui, smurtas prieš moteris yra dažnas reiškinys, todėl moterims neužtikrinamas pakankamas saugumas, kad jos galėtų dalyvauti viešosiose erdvėse. Politinis spaudimas ir žodžio laisvės ribojimai prisideda prie baimės atmosferos kūrimo, kuri neleidžia jaunimui organizuotis ir siekti pokyčių.

Tai lemia mažesnę dalyvavimą demokratinuose procesuose, savanorystėje ir jaunimo veiklose, sukuriant užburtą ratą, kuriame jaunimo balsai nedalyvauja sprendimų priėmime.

Be to, amžiaus diskriminacija stiprina nuostatą, kad jauni žmonės nėra aktyvūs visuomenės dalyviai, ir dar labiau juos atitolina nuo pilietinio gyvenimo. Moterys susiduria su rimtais saugumo iššūkiais viešosiose erdvėse, tai dar labiau sustiprina kasdienines smurto patirtis. Moterų atstovavimo trūkumas administracijose neleidžia įgyvendinti prasmingų pokyčių miestų planavime, taip dar labiau įtvirtinant moterų atskirtį nuo viešojo gyvenimo.

SANTRAUKA:

Politis ir socialinis spaudimas: ribojami vieši susibūrimai, marginalizuojamos LGBTQ+ grupės ir mažumos, moterims neužtikrinamas saugumas.

Finansinis tvarumas: trumpi finansavimo ciklai ir ilgalaikių lėšų pritraukimo priemonių trūkumas.

Vietos poreikiai: specifiniai regionų poreikiai reikalauja specialiai pritaiktų įsitraukimo strategijų.

JAUNIMO DARBUOTOJŲ GEBĖJIMŲ STIPRINIMO POREIKIAI

Visų dalyvaujančių šalių jaunimo darbuotojai nuosekliai įvardijo pagrindinį poreikį – veiksmingiau įtraukti jaunimą. Šis poreikis kyla iš sparčiai besikeičiančio pasaulio ir nuolat kintančios jaunimo elgsenos, dėl to nuosekliai atnaujinamos metodikos darbe su jaunimu yra būtinos.

Kaip pabrėžė viena Lietuvos jaunimo darbuotoja: „pasaulis keičiasi greitai, tad keičiasi ir jauni žmonės, todėl metodikos taip pat turi būti atnaujinamos. Jauni žmonės nejaučia, kad jaunimo darbuotojai juos supranta. Jie net nebando suprasti, o tik bando primesti savo metodą. Tokiu būdu niekas negali nieko išmokti. Pats turi surasti poziciją, kurioje gali mokyti.“ Panašiai buvo pasisakyta Italijoje – pastebėta, kad jaunimo neįkvepia iš anksto parengtos programos, kurios nesitaiko prie jų poreikių. Vokietijos jaunimo darbuotojai taip pat išreiškė norą suprasti „kas juos skatina ir kaip galime sukurti tvarų susidomėjimą bei įsitraukimą“.

Šios bendros išvalgos rodo esminį jaunimo darbuotojų poreikį nuolat mokytis ir būti lankstiems. Tai leidžia teigti, kad svarbiausia kompetencija yra gebėjimas prisitaikyti ir mokytis iš pačių jaunų žmonių, atsisakant griežtų, primestinių metodų.

Todėl ateities gebėjimų stiprinimo veiklos turėtų ne tik suteikti konkretų turinį, bet ir ugdyti nuolatinio mokymosi, bendrakūros bei reagavimo į kintančius jaunimo poreikius mąstyseną, kad pats mokymosi procesas taptų dalyvaujamojo įsitraukimo pavyzdžiu.

Kompetencijos, kurių trūksta arba kurias reikia tobulinti, yra šios:

Skaitmeniniai ir techniniai įgūdžiai, reikalingi projektų planavimui, komunikacijai ir įgyvendinimui.

Komunikacija ir tarpsektorinis bendradarbiavimas, siekiant įtraukti įvairius partnerius, įskaitant privatų sektorių, bei ieškoti įvairesnių finansavimo galimybių.

Jaunimo motyvavimas ir įtraukimas, siekiant išlaikyti jų susidomėjimą ir ilgalaikį dalyvavimą, suprantant jų motyvacijas, o ne primetant iš anksto nustatytas darbotvarkes.

Išteklių plėtra ir tvarumas, siekiant užtikrinti finansinį stabilumą, ypač kaimo vietovėse, kuriose yra ribota vietos valdžios parama.

Poreikių analizė ir vietų pritaikymas, siekiant atliepti jaunimo poreikius ir pritaikyti metodus prie unikalios erdvių kūrimo praktikų, bei specifinių regionų poreikių.

Techninės vietokūros žinios, kad būtų geriau suprantama, kaip fiziškai transformuoti erdves, įskaitant urbanistinius procesus, dizaino principus ir psichologinius erdvių poveikį.

Teorinės ir konceptualios žinios, reikalingos taikyti urbanistinės antropologijos teorijas, siekiant kurti įtraukias ir psichologiškai patrauklias erdves.

Socialinė sąranga ir įtrauktis, pasitelkiant dalyvaujamuosius modelius siekiant užtikrinti lygybę socialinėje dinamikoje.

BENDRADARBIAVIMO DINAMIKA: VIZUALIZUOTOS ĮŽVALGOS

Veikėjai / sprendimų priėmėjai	Jaunimo darbuotojai (vidurkis)	Jauni žmonės (vidurkis)	
Nevyriausybines organizacijos (NVO)	Labai lengva (5)	Labai lengva (5)	5
Kultūros įstaigos	Lengva (4)	Lengva (4)	4
Švietimo įstaigos	Šiek tiek lengva (4)	Šiek tiek lengva (4)	
Jaunimo reikalų tarybos	Neutralu (3)	Šiek tiek lengva (4)	
Miesto taryba	Šiek tiek lengva (4)	Neutralu (3)	3
Vietos taryba	Neutralu (3)	Šiek tiek lengva (4)	
Regioninė valdžia	Neutralu (3)	Neutralu (3)	2
Viešosios institucijos	Šiek tiek sunku (2)	Neutralu (3)	
Nacionalinė valdžia	N/T	Labai sunku (1)	
Kita (bažnyčia / studentų grupės)	Labai lengva (5)	Labai lengva (5)	1

Ivertinimai pagal skalę: 1 = Labai sunku, 5 = Labai lengva

Duomenys nuosekliai rodo, kad bendradarbiavimo paprastumas mažėja, kai valdymo lygmuo tolsta nuo vietos bendruomenės. Nevyriausybines organizacijos (NVO), kultūros įstaigos, švietimo institucijos ir „kitos“ organizacijos, tokios kaip bažnyčios ar studentų grupės, tiek jaunimo darbuotojų, tiek jaunų žmonių buvo nuosekliai vertinamos aukštais bendradarbiavimo paprastumo balais.

Šis modelis atskleidžia „artumo ir pasitikėjimo“ gradiento reiškinį: organizacijos, kurios yra fiziškai ir funkciškai arčiau jaunimo ir jaunimo darbuotojų kasdienio gyvenimo, yra suvokiamos kaip labiau prieinamos ir bendradarbiaujančios. Tai tikėtina susiję su tiesioginiais santykiais, bendru vietos kontekstu bei aiškesniu neatidėliotinių poreikių supratimu.

Tuo tarpu aukštesnio lygmens institucijos, ypač nacionalinė valdžia (jaunimo įvertinta kaip „labai sunku“), ir viešosios institucijos buvo suvokiamos kaip nutolusios, biurokatiškos ir mažiau reaguojančios. Tai sustiprina platesnę, ankstesnėse ataskaitos dalyse identifikuotą, nepasitikėjimo institucijomis problemą.

Siekiant veiksmingos vietokūros, strategijose turėtų būti teikiama pirmenybė esamų stiprių vietos aljansų panaudojimui, kartu siekiant supaprastinti įsitraukimo mechanizmus ir didinti aukštesnių valdžios lygmenų reagavimą. Tai taip pat rodo, kad vietos sprendimų priėmėjų įgalinimas ir tiesioginių kanalų jaunimui kūrimas yra veiksmingesni nei „iš viršaus į apačią“ taikomi sprendimai.

FALLING INTO PLACE

Jaunimo darbuotojų gebėjimų stiprinimas taikant dalyvaujamąją vietokūrą ir kūrybinių menų metodus kaimo vietovėse kaip priemonę demokratinėms vertybėms ugdyti vietos lygmeniu.

fallingintoplace.eu

Leidinio pavadinimas: Savo vietą atrandant: tyrimų įžvalgos apie dalyvaujamą vietokūrą ir kūrybinių menų metodus kaimo vietovėse kaip priemonę demokratinėms vertybėms ugdyti vietos lygmeniu.

Projekto pavadinimas: Jaunimo darbuotojų gebėjimų stiprinimas taikant dalyvaujamą vietokūrą ir kūrybinius metodus kaimo vietovėse kaip priemonę demokratinėms vertybėms ugdyti vietos lygmeniu.

Atitinkamas darbo paketas ir veikla: 2 darbo paketas – vietos aljansų kūrimas ir iniciatyvų žemėlavimas, 1 veikla

Kredituotė

Organizacijos:

FACK e.V.
Varėnos kultūros centras
Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD)
Agenzia Di Promozione Integrata Per I
Cittadini In Europa (APICE)

Autoriai ir prisidėję asmenys:

Manus Boyle Tobin
Aiste Slajute
Ceren Kaval
Debora Barletta
Hanna Aheyeva
Sofiiia Prykop

Redaktorius:

Manus Boyle Tobin

Nuotraukos:

Sandro Fischer

Dizainas:

Hanna Aheyeva

Data:

September 2025

„Europos Komisijos parama šios publikacijos rengimui nereiškia, kad Komisija pritartų jos turiniui; jame išdėstyti tik autorių požiūriai, o Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį turinio panaudojimą.“

Falling Into Place: Research Insights © 2025 by Falling Into Place Project is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International

**Co-funded by
the European Union**